

Velký prechod

10

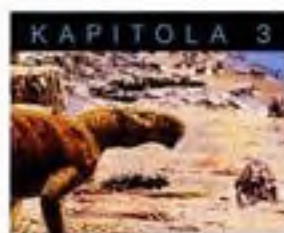
- Povedali ste „živá fosília“? Latiméria 14
- Násadcoplutvovce, ktorým nechýba vzduch: dvojdyšníky 17
- Takmer štvornožce: *Tetrapodomorpha* 20
 - Učebnicový príklad *Eusthenopteron* 20
 - Pandorina ryba: *Panderichthys* 24
 - Štvornožec včera, rybovitý zástupca skupiny *Tetrapodomorpha* dnes: *Elpistostege* 27
 - Stroskotanie rodu *Tiktaalik* 28
- Novinky u štvornožcov? 32
- Prvý nie je priekopníkom 37
 - Starší začiatok? 40
 - Tajomný ostrov: objav rodu *Ichthyostega* 41
 - Koniec mýtu: *Acanthostega* a iné štvornožce devónu 45

Končatiny, ako je to s nimi?

52

- Vznik prstov 55
- Záhyb, ktorý všetko mení 60
- História Hox 62
- Variácie končatin 65
- Prvotná jedna alebo viac funkcií? 67

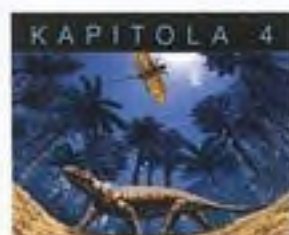

Správy z Pangey

70

- Hlavy s doštičkami 72
- Veľmi kontroverzná fylogénéza 73
- Prečo toľko nevraživosti? 75
- Výstup z vôd neexistuje! 76
 - Suchozemské alebo vodné, všetko je relatívne 77
 - Viacero výstupov z vôd 77
- Záhady karbónu 80
 - „Zachráň sa, kto môžeš!": *Balanerpeton woodi* 81
 - Morfológický hlavolam: *Crassigyrinus scoticus* 83
 - Krytolebec s hlavou v tvare lietajúceho taniera: *Spathicephalus mirus* 85
- Temnospondyly, veľkosť a úpadok 87
 - Vyhranená skupina 87
 - Pôvod moderných obojživelníkov? *Doleserpeton annectens* a *Amphibamus grandiceps* 89
 - Návrat k prameňom: *Edingerella madagascariensis* 93
 - „Drahokam“ z Lesotha: jeden z najväčších obojživelníkov všetkých čias 94
 - Sahara pred dinosaurami: v srdci Pangey počas vrchného permu 95
- V tieni temnospondylov: lepospondyly 106
 - Obojživelník s hlavou v tvare bumerangu: *Diplocaulus* 106
 - Falošné „mikroplazy“: *Microsauria* 110
 - Bez nôh, ale možno suchozemské: *Aistopoda* 111
 - Iný možný pôvod moderných obojživelníkov: *Lysorophia* 113

• <i>Lissamphibia</i> s jemnou kožou	114
- Dvojité rekord:	
<i>Triadobatrachus massinoti</i>	115
- Staré ázijské mloky: <i>Chunerpeton</i>	
a <i>Karaurus</i>	117
- Prvé <i>Apoda</i> , ale s nohami:	
<i>Eocaecilia micropoda</i>	119
- Hrozby včera a dnes	121

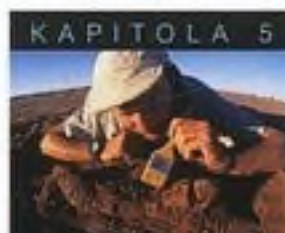

Medzi nebom a zemou

124

• Pôvod blanovcov	126
- „Jašterice z uhlia“:	
<i>Anthracosauria</i>	127
- Kovboji medzi krytolebcami:	
<i>Seymouriamorpha</i>	130
- Pasúce sa <i>Reptiliomorpha</i> :	
<i>Diadectomorpha</i>	133
• Bliži sa nová vláda: prvé blanovce	136
- Blanovce & Co.	137
- Prvé blanovce: <i>Hylonomus</i>	
<i>lyelli</i> a <i>Archaeothyris florensis</i>	139
• Voda, vzduch, život: veľká radiácia	
permských blanovcov	142
- Návrat k začiatkom: <i>Mesosauria</i> ,	
morské sauropsidy	143
- Zdvihni sa a choď: prvé ťtle	
a bipédne formy štvornožcov	145

- Ten ale plachtí: <i>Coelurosauravus</i> ,	
najstarší lietajúci stavovec	151
- Synapsidy z permu: <i>Pelycosauria</i>	
a <i>Dicynodontia</i>	156
• Najväčšia kríza, akú kedy	
Zem zažila	159
• Príroda odmieta prázdnotu:	
znovudobytie území v triase	163
- Akrobati medzi sauropsidmi:	
<i>Avicephala</i>	164
- Zdroje evolúcie: <i>Tritylodontidae</i>	
a <i>Trithelodontidae</i> (Synapsida)	172
• Happy end?	173

Malý sprievodca paleontológa

176

• Rekonštrukcia pre lepšie	
pochopenie	178
• Jedna kosť, jeden život	184
• Po stopách kyslíka	185
• Chvála terénu	187
Použitá literatúra	191
Register	196

